

EDEBİYATIN TARİH VE DİN İLE İLİŞKİSİ

A- Aşağıdaki cümlelerin başına yargılar doğru ise "D", yanlış ise "Y" harfi koyunuz.

1. (D) Dile bağlı bir sanat dalı olan edebiyatın dini duygu ve tecrübeyle ilişkisi hemen hemen her dönemde sürmüştür.
2. (D) Güzel sanatların başlangıcı hakkında yapılan araştırmalar sonucu musikin, şiir ve edebiyatın kaynağının din olduğu ortaya çıkmıştır.
3. (D) Dini hayat, edebi dönemleri belirleyen etkenlerden biridir.
4. (Y) Tarih, edebiyatın birikimlerinden ve verilerinden yararlanmaz.
5. (D) İslamiyet'in kabulünden sonra yaşanan toplumsal ve kültürel değişim sanat ve edebiyatın seyrini de değiştirmiştir.
6. (D) Edebiyatı dönemlere ayırmada tarihi olaylar çok etkilidir.
7. (Y) Tarihi olaylar hiç değiştirilmeden edebiyata konu olmaktadır.
8. (Y) Tarih ve edebiyat aynı yöntem ve üslupla tarihi olaylara yaklaşır.
9. (D) Bazı şairler bazı inanç ve kanılarını halkın arasına yaymak için edebiyattan yararlanmıştır.
10. (Y) Dini içerikli ürünlerde yalnızca didaktik üslup görülmektedir.
11. (D) İslamiyet öncesi edebiyatımızda şiir dini törenlerden doğmuştur.
12. (D) Din eserlere konu olabildiği gibi, eserin dil ve biçimini de etkiler.

B- Aşağıda boş bırakılan yerlere uygun sözcükleri yazınız.

1. Edebi eserleri tam olarak anlayabilmek ve yorumlayabilmek için eserin yazıldığı dönemin **TARİHİNİ** iyi bilmek gerekir.
2. İlk Türk şiirleri "**şölen, sığır ve yuğ**" adlarıyla bilinen dini ayinlerde söylenerek gelişme göstermiştir.
3. Türk edebiyatı, tarihi, dini ve sosyal değişmeye göre üç dönemde ele alınıp incelenmektedir. Bu dönemler: **İslamiyet'in Kabulünden Önceki Türk Edebiyatı, İslam Kültürü Etkisindeki Türk Edebiyatı ve Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı**
4. Tarihin bir kolu olan **EDEBİYAT TARİHİ** bir milletin edebi eserlerini tarih bilimi çerçevesi içinde, toplu olarak değerlendiren bir alandır.

TÜRK EDEBİYATININ TARİHİ DÖNEMLERİ

C- Aşağıdaki özelliklerin Türk edebiyatının hangi dönemiyle (İslamiyet öncesi, İslamiyet etkisindeki, Batı etkisindeki) ilgili olduğunu yazınız.

1. Bu dönemde edebi metinlerde kahramanlık, Türklük, Kurtuluş Savaşı gibi toplumu derinden etkileyen konulara yönelmişlerdir. **BATI ETKİSİ**
2. Sığır, şölen, yuğ adı verilen törenler edebiyata kaynaklık etmiştir. **İSLAMİYET ÖNCESİ**
3. Manzum ve mensur eserlerde Arapça ve Farsça sözcüklere sıkça yer verilmiştir. **İ. ETKİSİ**
4. Aşık adı verilen kişiler köy ve kasabalarda saz eşliğinde şiirler söylemişlerdir. **İ. ETKİSİ**
5. Bu dönemde milli olmayan hiçbir unsur kullanılmamıştır. **İSLAMİYET ÖNCESİ**
6. Şiirde yarım uyak, hece ölçüsü ve dörtlük nazım birimi kullanılmıştır. **İSLAMİYET ÖNCESİ**
7. Gazetenin toplumumuza girmesiyle makale, deneme, fıkra gibi türler bu dönemde edebiyatımıza girmiştir. **BATI ETKİSİ**
8. Şiirlerde hecelerın açıklılık kapalılık esasına dayanan aruz ölçüsü kullanılmıştır. **İ. ETKİSİ**
9. Şiirde biçim ve konu sınırlaması kaldırılmıştır. **BATI ETKİSİ**
10. Yeni dinin etkisiyle bu dünyanın geçiciliği, Allah sevgisi gibi konular işlenmiştir. **İ. ETKİSİ**

D- Aşağıdaki cümlelerin başına yargılar doğru "D" yanlışsa "Y" yazınız.

1. (D) İslam Öncesi Türk Edebiyatı yazılı ve sözlü olarak gelişmiştir. Bu dönemdeki şiirler milli ölçümüz olan hece ölçüsüyle söylenmiştir. Şiirde genellikle yarım kafiye kullanılmıştır.
2. (Y) Türkler, İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı dönemi yazılı ürünlerinde Göktürk ve Latin alfabelerini kullanmışlardır.
3. (Y) İslam kültürü etkisinde gelişen Türk edebiyatı 19. yüzyılın ortalarına kadar devam etmiş, ilk edebi ürünlerini Osmanlı Devleti zamanında vermiştir.
4. (D) 1860 yıllarında başlayan Tanzimat edebiyatı düz yazıda roman, hikaye, fıkra gibi yeni türleri kazandırmıştır.
5. (Y) 1911 yılında Genç Kalemler dergisi etrafında başlayan hareket Fecr-i Ati edebiyatındadır.
6. (D) İslamiyet etkisiyle oluşan Türk edebiyatı "Halk Edebiyatı" ve "Divan Edebiyatı" olmak üzere iki başlık altında incelenir.

TÜRK EDEBİYATININ TARİHİ DÖNEMLERİ

7. (D) Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasındaki ölçütler: Dil anlayışı, dil coğrafyası, kültürel farklılaşma, dinî hayat, sanat anlayışıdır.
8. (Y) Halk edebiyatında aşk, kadına övgü, din, ahlak, tasavvuf konuları işlenmiştir.
9. (D) Tanzimat I. dönem sanatçıları "sanat, toplum içindir", II. dönem sanatçıları "sanat, sanat içindir" görüşünü savunmuşlardır.
10. (D) Servet-i Fünun sanatçıları, anlamdan daha çok anlatıma ve süslü, sanatlı bir üslup anlayışına önem vermişlerdir.
11. (Y) Servet-i Fünun sanatçıları, "Sanat şahsi ve muhteremdir." görüşüne bağlıdır.
12. (D) Milli edebiyat sanatçıları, yazı ve konuşma dilini birleştirmeyi hedeflemişlerdir. Şiirde aruzu bırakıp hece ölçüsünü kullanmışlardır.
13. (D) Cumhuriyet dönemi roman ve hikâyelerinde toplumsal sorunlar, gözleme dayanan bir gerçeklikle anlatılmıştır.
14. (Y) Fecr-i Ati edebiyatında roman ve hikâyede gerçekçilik akımı ön plana çıkar.
15. (D) Divan edebiyatında ölçü olarak aruz ölçüsü, nazım birimi olarak da genellikle beyit kullanılmıştır.

TÜRKÇENİN TARİHİ GELİŞİMİ

E- Aşağıdaki cümlelerin başına yargılar doğru "D" yanlışsa "Y" yazınız.

1. (D) Türklerin VIII. yüzyıldan XIII. yüzyıla kadar kullandıkları tek yazı dili Eski Türkçedir.
2. (D) Kutadgu Bilig, Divân-ı Lugatî't Türk ve Atabetü'l Hakayık gibi eserler Eski Türkçe ile yazılmıştır.
3. (Y) Kuzey- Doğu Türkçesi; Eski Anadolu Türkçesi, Osmanlı Türkçesi ve Türkiye Türkçesi olarak üç devreye ayrılır.
4. (D) Batı Türkçesinin üçüncü devresi Türkiye Türkçesi devresidir.
5. (Y) Türklerin kullandığı alfabeler arasında ilk olarak kullanılan alfabe Uygur alfabesidir.
6. (D) 1 Kasım 1928 tarihinde Türk Harf devrimi yapılmış; Arap alfabesinden Latin alfabesine geçilmiştir.